

D

C

B

A

Nasjonalt ID-senter

Vegard Bø Bahus

**Identitetsarbeid i
utlendingsforvaltningen**

2. utgave

FAGBOKFORLAGET

Nasjonalt ID-senter	Vegard Bø Bahus
Identitetsarbeid i utlendingsforvaltningen	
2. utgave	

FAGBOKFORLAGET

INNHOOLD

KAPITTEL 1

IDENTITET	13
Hva er identitet?	13
Etablering av formell identitet i folkeregisteret	15
Identitetskontroll.	18

KAPITTEL 2

IDENTITETSKONTROLL AV UTLENDINGER	21
Behovet for målrettet identitetsarbeid	21
Krav til avklaring av identitet i utlendingsloven og statsborgerloven	22
Søknad om oppholdstillatelse	22
Søknad om beskyttelse	25
Søknad om statsborgerskap.	27
Medvirkningsplikt	28
Notoritet.	31
Aktører og gjennomføring av identitetskontroller i utlendingsforvaltningen	34
<i>Utlendingsdirektoratet</i>	34
<i>Utlendingsnemnda</i>	35
<i>Utenriksstasjonene</i>	35
<i>Politiets utlendingsenhet</i>	36
<i>Politiet</i>	37
<i>Nasjonalt ID-senter</i>	37
<i>Landinfo</i>	38
Nærmere om identitetskontroll og saksbehandling i UDI	38
<i>Søknad om beskyttelse</i>	38
<i>Søknad om oppholdstillatelse</i>	40
<i>Søknad om statsborgerskap</i>	42
Utlendingskontroll på territoriet og i grenseområdene	42
<i>Utlendingskontroll på territoriet</i>	42
<i>Grensekontroll</i>	44
Identitetskontroll i andre offentlige og private virksomheter	45
<i>Skatteetaten</i>	45
<i>Finansnæringen</i>	46

NAV	46
Statens vegvesen	47
Brønnøysundregistrene	47
NOKUT	48
KAPITTEL 3	
URIKTIG IDENTITET	49
Bekjempelse av identitetsmisbruk	49
Dokumentfalskneri	51
Imposter/identitetstyveri	54
Urettmessig ervervede dokumenter	54
Rapportering av falsk identitet	55
Konsekvenser ved uriktig identitet	57
<i>Tilbakekall</i>	57
<i>Utvisning</i>	58
Vernet mot utsendelse	58
Begrensninger i adgangen til å utvise som følge av oppholdsgrunlaget	58
Skille mellom tredjelandsborgere og EU/EØS/EFTA-borgere	59
Vesentlig uriktige og villedende opplysninger	59
Grove brudd på utlendingsloven	60
Forholdsmessighetsvurdering	61
Innreiseforbud og nødvendighetskriteriet	61
<i>Straff</i>	61
<i>Utestengelse fra Schengen-området</i>	62
Tvangsmidler i utlendingsforvaltningen	63
KAPITTEL 4	
DOKUMENTKONTROLL	65
Ulike roller i dokumentkontrollen	65
<i>Førstelinjen</i>	65
<i>Andrelinjen</i>	66
<i>Tredjelinjen</i>	67
Identitetsdokumenter	68
Elementer i et ekte sikkerhetsdokument	69
<i>Substrat</i>	69
Sikkerhetspapir	69
Plastmateriale	70
<i>Trykkteknisk sikkerhet</i>	71
Dypptrykk (intaglio)	71
Plantrykk (offset litografi, indirekte høytrykk)	72
Høytrykk	72

Silketrykk (serigrafi)	73
Foliering	73
UV-motiv	74
Trykkfarger med skjulte egenskaper	74
Andre trykkfarger	74
Søm	75
Laminat	75
Perforering	75
Optisk variable elementer (OVD)	76
Personalisering	78
Variable, synlige opplysninger (<i>Visual Inspection Zone, VIZ</i>)	78
Sekundære bilder	78
Maskinlesbar sone (<i>Machine Readable Zone, MRZ</i>)	79
Signatur	79
Skjult informasjon	80
Databrikke	80
Stempelavtrykk og blindpreg	80
Falske dokumenter, pseudodokumenter og imposter	81
Totalfalskt dokument	81
Forfalsket dokument	81
Uautorisert utstedt dokument	82
Impostere	82
Morfing	82
Pseudodokumenter	83
Plausible avvik	84
Den underliggende utfordringen	85
KAPITTEL 5	
PERSONKONTROLL	87
Personkontrollens innhold	87
Kontroll og verifisering av biografiske opplysninger	88
Intervju	88
Aldersundersøkelse	89
Språkanalyse	91
Registersøk og biometriske søk	91
Utlendingsdatabasen – UDB	93
Utlendingsregisteret og ABIS (<i>Automated Biometric Identification System</i>)	93
VIS (<i>Visa Information System</i>)	94
Eurodac	94
SIS II	95
Artikkel 34-søk	96

EES	96
ETIAS.	97
Interoperabilitet.	97
<i>Målrrettede aksjoner og spaning</i>	98
<i>Undersøkelse/visitering</i>	98
<i>Verifisering hos pålitelige kilder</i>	99
<i>Fremstilling</i>	100
KAPITTEL 6	
BIOMETRI	103
Biometriske systemer	104
<i>Innsamling</i>	105
<i>Behandling</i>	105
<i>Lagring</i>	105
<i>Biometrisk sammenligning</i>	105
Identifisering	106
Verifisering	106
Typer feil i biometrisk sammenligning	107
Biometriske teknologier og manuell sammenligning av biometriske data	107
<i>Angrep på biometrisystemer</i>	108
Automatisert fingeravtrykksgjenkjenning og manuell fingeravtrykkssammenligning	108
Automatisert ansiktsgjenkjenning og manuell ansiktssammenligning	109
Manuell ansiktssammenligning	111
<i>Metoder for ansiktssammenligning</i>	111
ACE-V.	112
<i>Forutinntatthet (bias)</i>	112
KAPITTEL 7	
UTLENDINGSRETTE	113
Utlendingsloven	114
Statsborgerloven.	115
Historisk oversikt.	116
Internasjonale konvensjoner	117
KAPITTEL 8	
IDENTITETSREGLENE I UTLENDINGSRETTE	119
Registrering av identitet.	119
<i>Person- og dokumentkontroll innenlands</i>	120
<i>Person- og dokumentkontroll ved utenriksstasjonene</i>	120
<i>Person- og dokumentkontroll av asylsøkere</i>	121

<i>Klage og omgjøring</i>	122
Regelverk om identitetsvurderingen	123
<i>Dokumentert identitet</i>	124
<i>Krav til godkjenning av reisedokument</i>	124
<i>Dokumentkontrollen</i>	125
<i>Sannsynliggjort identitet</i>	126
<i>Ikke sannsynliggjort identitet</i>	129
<i>Klarlagt identitet</i>	130
Opplysnings- og medvirkningsplikten	131
<i>Medvirkningsplikten</i>	131
<i>Asylsøkeres medvirkningsplikt</i>	131

KAPITTEL 9

GRENSEKONTROLL, REISEDOKUMENTER OG VISUM	133
<i>Grensekontroll</i>	134
<i>Ytre Schengen-grenser</i>	134
<i>Indre Schengen-grenser</i>	135
Visum og identitetsdokumenter.	136
<i>Visum</i>	137
<i>Vilkår for visum</i>	137
<i>Identitetskontrollen</i>	138
<i>Innholdet i visumet</i>	138
<i>Reisebevis og utlendingspass</i>	139
<i>Grenseboerbevis</i>	140
<i>Registreringsbevis, oppholdskort og oppholdsbevis</i>	140
Pass og identitetskort	141
<i>Passloven</i>	141
<i>ID-kortloven</i>	141

KAPITTEL 10

IDENTITETSVURDERINGER VED TILLATELSER

I UTLENDINGSRETEN	143
Rundskriv om identitetsvurderingene.	143
<i>Gjennomføring av identitetskontrollen</i>	144
Beskyttelse	145
<i>Andre grunnlag for beskyttelse</i>	146
<i>Identitetsvurderingen ved asylsøknader</i>	146
<i>Aldersundersøkelse</i>	147
<i>Utfallet av søknaden</i>	149
<i>Begrenset oppholdstillatelse til flyktninger</i>	149
Oppholdstillatelse	149

<i>Generelle vilkår for oppholdstillatelse</i>	150
<i>Identitetsvurderingen ved søknader om oppholdstillatelse</i>	151
<i>DNA-analyse</i>	152
<i>Ikke sannsynliggjort identitet</i>	152
<i>Innholdet i oppholdstillatelsen</i>	153
<i>EØS-borgere</i>	153
<i>Familieinnvandring</i>	154
<i>Oppholdstillatelse på humanitært grunnlag</i>	155
<i>Permanent oppholdstillatelse</i>	157
Statsborgerskap	158
<i>Identitetsvurderingen i statsborgerskapsaker</i>	159
<i>Erverv av statsborgerskap</i>	160
<i>Unntak fra kravet om 7 års botid</i>	161

KAPITTEL 11

SANKSJONER OG TVANGSMIDLER VED

IDENTITETSOVERTREDELSE	163
Tvangsmidler	163
<i>Grunnvilkårene</i>	165
<i>Pågrepelse og fengsling</i>	166
<i>Meldeplikt, beslag og undersøkelser</i>	167
<i>Ansiktsfoto og fingeravtrykk</i>	167
<i>Biometrisk personinformasjon</i>	168
<i>Utlendingsdatabasen (UDB) og Utlendingsregisteret</i>	168
Straffebestemmelser	169
<i>Begrunnelse for straff i utlendingsretten</i>	170
<i>Brudd på opplysningsplikten mv.</i>	170
<i>Dokumentfalsk</i>	172
<i>Uriktig forklaring</i>	174
<i>Medvirkning</i>	174
Tilbakekall av tillatelser og statsborgerskap	175
<i>Tilbakekall av statsborgerskap</i>	175
<i>Tilbakekall av oppholdstillatelset</i>	176
<i>Tilbakekall av flyktningstatus</i>	177
Bortvisning	177
<i>Bortvisning på grunn av tvil om identitet</i>	178
<i>Utvisning</i>	179
<i>Nærmere om utvisningsvedtak</i>	179
<i>Forholdsmessighetsvurderingen</i>	180
<i>Innreiseforbud</i>	181
<i>Forhold til straff</i>	181

<i>Innmelding i SIS</i>	181
Iverksetting av vedtak	182
<i>Utsatt iverksetting</i>	183
KAPITTEL 12	
INTERNASJONALE KONVENSJONER	185
Schengen-samarbeidet	185
<i>Visa Information System (VIS)</i>	186
<i>Schengen informasjonssystem (SIS)</i>	187
<i>Returdirektivet og Frontex</i>	187
Dublin-samarbeidet	188
<i>Dublin III-forordningen</i>	188
<i>Eurodac</i>	189
Passfrihet i Norden	190
BEGREPER	191
LITTERATUR	211
LOVER, AVTALER, FORSKRIFTER OG INSTRUKSER	215
Internasjonale avtaler	215
Forskrifter	216
Instrukser	216
<i>Instrukser fra departementet til UDI om identitet og dokumentasjon på utlendingsfeltet</i>	216

LOVER, AVTALER, FORSKRIFTER OG INSTRUKSER

EØS-loven 27. november 1992 (EØSl.)
Folkeregisterloven 9. desember 2016
Forvaltningsloven 10. februar 1967 (fvl.)
Grenseloven 20. april 2018
Grunnloven 17. mai 1814
ID-kortloven 5. juni 2015
Introduksjonsloven 4. juli 2003
Kystvaktloven 13. juni 1997 (kystvl.)
Menneskerettsloven 21. mai 1999 (mrl.)
Ofentleglova 19. mai 2006 (of.)
Passloven 19. juni 1997 (passl.)
Personopplysningsloven 14. april 2000 (popplyl.)
Politolven 4. august 1995 (politil.)
Politiregisterloven 28. mai 2010
Sikkerhetsloven 20. mars 1998
SIS-loven 16. juli 1999
Statsborgerloven 10. juni 2005
Straffeloven 20. mai 2005 (strl.)
Straffeprosessloven 22. mai 1981 (strpl.)
Utlendingsloven 15. mai 2008 (utl.)
Valgloven 28. juni 2002 (valgl.)

INTERNASJONALE AVTALER

Barnekonvensjonen
Dublin-regelverket
Den nordiske passkontrolloverenskomsten
EØS-avtalen
Flyktningkonvensjonen
Schengen-regelverket (inkl. grenseforordningen)

FORSKRIFTER

eForvaltningsforskriften 25. juni 2004
Passforskriften 9. desember 1999
Personopplysningsforskriften 15. desember 2000 SIS-forskriften 21. desember 2000
Statsborgerforskriften 30. juni
Utlendingsforskriften 15. oktober 2009 (utf.)

INSTRUKSER

Beskyttelsesinstruksen 17. mars 1972

Påtaleinstruksen 28. juni 1985

INSTRUKSER FRA DEPARTEMENTET TIL UDI OM IDENTITET OG DOKUMENTASJON PÅ UTLENDINGSFELTET

- AI-80/09 «Instruks om vurdering av identitet i saker etter statsborgerloven»
- AI-103/09 «Instruks om vurdering av identitet i saker etter utlendingsloven»
- AI-108/09 «Instruks om midlertidig forskrift 13. november 2009 om irakere som tidligere har hatt midlertidig og begrenset arbeidstillatelse i Norge § 5 – fornyetvurdering med sikte på varig opphold»
- AID-2007-04-24 «Vedrørende irakiske S-pass»
- AID-2008-06-24 «Redegjørelse for retningslinjer for praksis etter statsborgerloven – vurdering av barns identitet ved tvil om foreldres identitet – Samtykke til videreføring av gjeldende praksis»
- G-2010-012 «Ikrafttredelse av endring i MUF forskriften § 5 – adgang til å søke på nytt etter avslag på grunn av identitetstvil»
- G-2010-013 «Ikrafttredelse av endringer i utlendingsforskriften - kontroll med reisende som kommer fra eller reiser til Svalbard»
- G-2010-016 «Ikrafttredelse - endring av utlendingsforskriften § 18-4 om sletting av fingeravtrykk»
- G-2011-003 «Ikrafttredelse av endringer i utlendingsforskriften – identitetskort for sjømann utstedt i samsvar med ILO- konvensjon nr. 185»
- GI-2010-003 «Instruks om fastsettelse av identitet i saker hvor det er søkt om tillatelse etter midlertidig forskrift 13. november 2009 (MUF- forskriften) § 2 og § 3»
- GI-2010-011 «Instruks om krav til sannsynliggjort identitet ved fornyelse av reisedokument»
- GI-2010-012 «Instruks om vurderingen av midlertidig arbeidstillatelse til asylsøkere som har fått endelig avslag – utlendingsforskriften § 17-26»
- GI-2010-027 «Undersøkelse av identitet i saker etter MUF-forskriften § 5»
- GI-2010-028 «Retur av saker til UDI for tilbud om identitetsundersøkelse»
- GI-2011-010 «Instruks om fornyelse av begrensede tillatelser etter utlendingsloven § 38 i asylsaker der det ikke er fremlagt dokumentasjon på identitet»
- GI-08/2015 «Utlendinger som har rett til internasjonal beskyttelse, men som tidligere har hatt oppholdstillatelse under falsk identitet»
- Q-40/2013 «Ikrafttredelse av endringer i statsborgerforskriften §§ 1-1 og 1-2 jf. statsborgerloven § 7 første ledd bokstav a om kravet til klarlagt identitet»